

«Захаплялі іх сіла волі і дух»

Як развіваецца тэніс на калясках у Беларусі

У канцы ліпеня гэтага года ўпершыню ў гісторыі адбыўся Адкрыты чэмпіянат краіны па тэнісе на калясках. Пакуль у ім прынялі ўдзел усяго 13 чалавек, але гэты старт даў важны пачатак падобным турнірам у Беларусі. Пераможцамі чэмпіянату сталі гульцы, ужо вядомыя ў сусветным тэнісе на калясках, — Алена Берновіч і Арцём Ярмак. Пра тое, як развіваецца гэты від спорту сёння, ці прэтэндуюць беларусы на ўдзел у Паралімпійскіх гульнях і хто развівае тэніс на калясках у нашай краіне, расказала былая прафесійная тэнісістка, а цяпер трэнер Анастасія ШЛЯПЦОВА.

Фота Ганны ЗАПІКВІЧ.

У далёкім 1977 годзе амерыканцу Брэду Парксу прыйшла ідэя гуляць у тэніс на інваліднай калясцы. За год да гэтага вядомы фрыстайліст атрымаў цяжкую траўму, якая паралізавала спартсмену ногі. Паркс пачаў развіваць тэніс на калясках у ЗША, даволі хутка лік гульцоў стаў павялічвацца, прайшлі першыя турніры, а праз тры гады тэніс на калясках пачаў развівацца ў Еўропе і Аўстраліі. Між-

расказвае Насця. — Я зацікавілася гэтым кірункам і чым больш паглыблялася ў тэму, знаёмілася з самімі спартсменамі, тым больш мяне зацягвала. Захаплялі іх сіла волі і дух. Я з'ездзіла з гульцамі на калясках на міжнародны турнір, каб паглядзець, на якім узроўні яны знаходзяцца. Аказалася, што ён досыць высокі, і я пачала займацца з тэнісістамі больш грунтоўна.

казвае пра сваю справу трэнер. — На дадзены момант у нас 13 спартсменаў, але спадзяюся, што гэты лік будзе расці, тэніс на калясках стане развівацца не толькі ў Мінску, але і ў рэгіёнах. Пакуль, на жаль, складана знайсці людзей, якія жадаюць займацца тэнісам, іх цяжка зацікавіць. Але першыя прыкметы паляпшэння сітуацыі ўжо ёсць. Калі раней у нас не было прыставак для спартсменаў-калясачнікаў, то цяпер людзі даведваюцца, што ў нас ёсць і свая база, і трэнеры, і выезды на міжнародныя спаборніцтвы, і цікавасці робіцца ўсё больш.

Каб пачаць займацца, галоўнае, што трэба калясачніку, — гэта жаданне.

«Спартыўныя каляскі робяць і за мяжой, і ў Беларусі, але каштуюць яны нямальных грошай, таму што вырабляюцца індывідуальна пад камплекцыю кожнага спартсмена».

— Для людзей, якія прыходзяць у гэты від спорту, усё абсалютна бясплатна, патрабуюцца толькі жаданне і самааддача. Мы стараемся даць максімальныя ўмовы: корты, спартыўныя каляскі, ракеткі, каб людзі толькі займаліся. Фінансава нам вельмі дапамагаюць Беларуская тэнісная федэрацыя, Паралімпійскі камітэт і клуб Yestoday, які нядаўна адкрыўся, але ўжо цалкам прыстасаваны для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Калі раней мы займаліся толькі тэнісам, то цяпер маем магчымасць праводзіць заняткі па агульнафізічнай падрыхтоўцы і аднаўленні. Гэта вельмі важна, таму што асноўная нагрузка

ў тэнісістаў на калясках ідзе на верхні плечавы пояс.

Анастасія адзначае: каб пачаць гуляць у тэніс, чалавеку трэба валодаць хаця б мінімальнай магчымасцю займацца спортам (дазваляе урача). Можна прыйсці на пробную трэніроўку, каб паспрабаваць сябе, усё ж такі тэніс на калясцы — досыць складаны каардынацыйны від спорту.

— Сёлета мы ўпершыню пачалі працаваць з дзецьмі, лепш за ўсё ім пачынаць займацца тэнісам з 5-6 гадоў. Ахвотныя ёсць, але ўзнікла праблема з каляскамі. Спартыўныя каляскі робяць і за мяжой, і ў Беларусі, але каштуюць яны нямальных грошай, таму што вырабляюцца індывідуальна пад камплекцыю кожнага спартсмена, таму мы заўсёды рады спонсарскай дапамозе. Каляскі неабходны, каб мы маглі развівацца далей.

Досыць вялікіх грошай каштуюць і выезды на міжнародныя спаборніцтвы. Пакуль беларускія спартсмены могуць выязджаць на турніры 2-3 разы на год.

— Для нашых спартсменаў удзел у замежных турнірах вельмі важная рэч, там яны могуць паглядзець, наколькі выраслі ў майстэрстве ў параўнанні з мінулым годам. Цяпер за мяжой у нас выступаюць Алена Бярновіч і Арцём Ярмак. Алена — 110-я ракетка сярод тэнісістаў на калясках у сусветным рэйтынгі, Арцём уваходзіць у трэцюю-чацвёртую сотню. Гэта даволі надзвычайна, калі ўлічыць, што ў рэйтынгі больш за тысячу спартсменаў, — з гонарам кажа Анастасія пра сваіх вучняў.

Спаборніцтвы па тэнісе на інвалідных калясках праводзяцца на ўсіх чатырох турнірах вялікага шлема, Міжнародная федэрацыя тэніса арганізуе рэгулярны тур спаборніцтваў ITF Wheelchair Tennis Tour.

— Таксама ёсць чэмпіянаты свету, якія дазваляюць зарабіць тэнісістам рэйтынгавыя ачкі, каб трапіць на Паралімпійскія гульні. Ці ёсць шанцы ў беларусаў? Вядома! Нашы тэнісісты канкурэнтаздольныя, таму мы будзем да канца спрабаваць трапіць у Токіа, але рэальна мы нацэлены на Паралімпіяду 2024 года.

Сёння тэніс на калясках добра развіты практычна ва ўсіх краінах Еўропы, Аўстраліі і ЗША. За мяжой часцей за ўсё ў кожнага спартсмена ёсць свой спонсар, таму развіццё ідзе значна больш інтэнсіўна.

— Для гэтых людзей тэніс становіцца не проста хобі, а цэлым жыццём. Тэніс — гэта выдатны варыянт для людзей з абмежаванымі магчымасцямі паспрабаваць сябе, самарэалізавацца і знайсці дадатковую матывацыю для далейшага развіцця.

Арцём ЯРМАК.

народная федэрацыя гэтага віду спорту была заснавана ў 1988-м. У гэтым жа годзе тэніс на калясках быў прадстаўлены на Паралімпійскіх гульнях у Сеуле — прайшлі паказальныя выступленні, а на наступных гульнях у Барселоне ён ужо быў уключаны ў афіцыйную праграму спаборніцтваў.

Тэнісісты-калясачнікі гуляюць на звычайных тэнісных кортах стандартнымі мячамі і ракеткамі. Адзінае прынцыповае адрозненне ў правілах паміж тэнісам на калясках і традыцыйным: у калясачнікаў дапускаецца два адскокі мяча ад пляцоўкі, пры гэтым другі адскок можа адбыцца і за межамі корта.

У Беларусі тэніс на калясках стаў развівацца адносна нядаўна, 5—7 гадоў таму, каля яго вытокаў стаяла былая спартсменка і журналістка Валерыя Філяева. Цяпер яе справу працягвае таксама былая прафесійная тэнісістка Анастасія Шляпцова. Паўтара гады таму яна прыняла рашэнне скончыць сваю гульнявую кар'еру і пачала займацца трэнерскай работай.

— У тэніснай акадэміі Yestoday, у якой і цяпер працуе, мне прапанавалі паспрабаваць займацца з тэнісістамі на калясках, —

На дадзены момант Анастасія Шляпцова адзіны ў Мінску трэнер, які працуе з дарослымі спартсменамі-калясачнікамі. Яна ж выступіла арганізатарам першага чэмпіянату Беларусі. Акрамя гэтага, дзяўчына набрала групу юніёраў, у падрыхтоўцы якіх ёй дапамагае тэнісістка-калясачніца Алена Сяркульская.

— Гэтыя людзі — паўнаватасныя спартсмены, што разумееш, калі пачынаеш з імі працаваць. У іх няма абмежаванняў, бар'ераў, яны моцныя духам — мяне гэта натхніла, дзякуючы ім я шмат чаго пераасэнсавала і ў сваім жыцці. Калі б не бачыла іх велізарнае жаданне ў вачах, не змагла б столькі працаваць, — рас-

ДА СУСТРЭЧЫ Ў СЕГЕДЗЕ

Беларускія весляры напярэдадні чэмпіянату свету ў Венгрыі заваявалі дзевяць узнагарод на міжнародным турніры. Гэтыя і іншыя актуальныя навіны спорту — у штотыднёвым аглядзе «Звязды».

1. Дзевяць узнагарод заваявалі беларускія атлеты на маладзёжным і юніёрскім чэмпіянатах свету па веславанні на байдарках і каное ў Піцешці (Румынія). Залатымі медалісткамі сталі Алена Наздрова ў каное на 500 метраў сярод атлетаў да 23 гадоў і Вераніка Леанюк у веславанні на байдарках сярод юніёраў (U-19) на 200 метраў. Чэмпіёнкі свету таксама сталі ўладальніцамі яшчэ дзвюх узнагарод. Вераніка Леанюк заваявала «серабро» ў байдарцы на 500 метраў, а Алена Наздрова заняла трэцяе месца ў алімпійскім відзе праграмы для жанчын на 200 метраў у каное. Другое месца ў каное на 1000 метраў сярод юніёраў на сусветным форуме ў Румыніі занялі Уладзіслаў Палешка і Мацвей Шалак. Бронзавымі прызёрамі сталі Дарына Саланенка і Каміла Бобр у каное на 200 м (U-23), а таксама юніёры ў каное-чацвёрцы на 500 метраў — Уладзіслаў Палешка, Мікіта Агародны, Станіслаў Савельеў, Мацвей Шалак. У веславанні на байдарцы-двойцы на 500 метраў Ганна Пашчанка і Марыя Калугіна ўзышлі на трэцюю прыступку п'едэстала, Лізавета Вількова і Уладзіслава Скрыганава былі трэція ў катэгорыі да 23 гадоў. Галоўным стартап сезона ў веславанні на байдарках і каное стане дарослы чэмпіянат свету, які пройдзе з 21 да 25 жніўня ў венгерскім Сегедзе.

2. Арына Сабаленка не здолела перамагчы на турніры ў амерыканскім Сан-Хасэ з прызавым фондам 876 тысяч долараў. У вырашальным паядынку беларуска саступіла ў двух сэтах кітайскай тэнісістцы Чжэн Сайсай — 3:6, 6:7. Матч працягваўся 1 гадзіну 47 хвілін.

Да гэтага на спаборніцтвах у Сан-Хасэ Сабаленка абыграла амерыканку Кока Вандэвеге (6:3, 6:3), іспанку Карлу Суарэс Навара (3:6, 6:2, 6:4) і харватку Дону Векіч (6:4, 6:3). Для Арыны гэта быў сёмы фінал турніраў пад эгідай Жаночай тэніснай асацыяцыі — у трох з іх яна перамагала. Пасля турніру ў Сан-Хасэ Арына Сабаленка паднялася на 9-е месца ў сусветным рэйтынгі.

Раней у Сан-Хасэ ў паядынку 1/8 фіналу Вікторыя Азаранка саступіла харвацкай тэнісістцы Доне Векіч у двух сэтах — 4:6, 3:6. На старце турніру беларуска перайграла прадстаўніцу Францыі Армоні Тан — 6:2, 6:4.

3. Беларускія баскетбалісты паспяхова пачалі выступленне ў другім кваліфікацыйным раўндзе чэмпіянату Еўропы 2021 года. На старце турніру ў групе Е яны ўпэўнена выйгралі ў зборнай Албаніі з лікам 73:51. Самым выніковым у складзе пераможцаў стаў Максім Салаш, які набраў 16 ачкоў. Свой наступны паядынак

беларускія баскетбалісты правядуць 7 жніўня ў Мінску супраць датчан. 14 жніўня на сваёй пляцоўцы прымуць зборную Албаніі, а 17 жніўня беларусы завершаць турнір сустрэчай у Даніі. У асноўны адборачны раўнд выйдучы толькі пераможцы груп. Калі беларусы зоймуць першае месца, то трапяць у квартэт С, дзе іх сапернікамі будуць зборныя Літвы, Бельгіі і Чэхіі. Фінальны этап кантынентальнага першынства з удзелам 24 камандаў пройдзе ў жніўні 2021 года на арэнах Грузіі, Чэхіі, Германіі і Італіі.

4. Сталі вядомыя ўсе ўдзельнікі чвэрцьфінальнай стадыі Кубка Беларусі па футболе. У заключных матчах «Шахцёр» абыграў у Гомелі мясцовы «Лакаматыў» — 2:1, а мазырская «Славія» на сваім полі перайграла «Віцебск» — 3:1. Да гэтага ў чвэрцьфінал прабіліся жодзінскае «Тарпеда-БелАЗ», магілёўскі «Дняпро», барысаўскі БАТЭ, мінскае і брэсцкае «Дынама», а таксама «Іслач» з Мінскага раёна.

Падрыхтавала Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.